

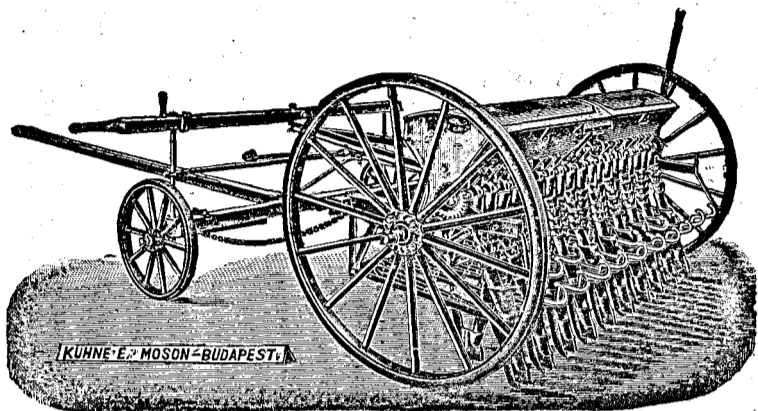
ERDELYI GAZDA

XLII. ÉVFOLYAM.

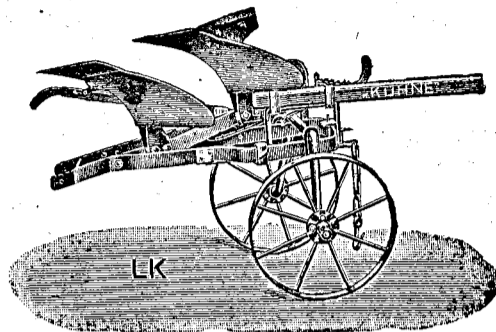
KOLOZSVÁR, 1911. Szeptember 10.

37. SZÁM.

Mindennemü talajmivelő eszközöket, új 8 vasu kultivátorokat, tölgyürös „Mosoni Drill” és kanalas „Vera II” hirneves sorvetőgépeket,

rostákat és konkolyozókat, szüretelő és tejgazdasági eszközöket

elismeret elsőrendü kivitelben szállit:

„KÜHNE” mezőgazdasági gépgyár r.-t. MOSONBAN.

Főraktár: BUDAPEST, VI., VÁCI-KÖRUT 57a.

Tarlóhántásra: „OSBORNE-BUMPER” tárcsásboronák, javított szerkezetü negyes ekék.

2012

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönöket, szerzek konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egyuttal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotokat, gyors és költséget kímélő eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadéku alkalmas, a főzsdéken is jegyzett 50 év alatt kisorsolandó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket.

A szelvények költségmentesen az intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál” ki-fizettetnek 2018

A legmegbízhatóbban közvetitem:

magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bányák és ezek termékeiuek adás-vételi ügyleteit.

Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaügynökség

GOMBOS BENŐ Kolozsvár, Ferenc József-ut 7.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet” kizárólagos ügynöksége.

Szőlőkötöző-fonál

jobb és olcsóbb mint a raffia.

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legjutányosabban a

Fischer-féle

zsák és ponyvagyárban Budapest Nádor-utca 31-33 sz. szerethető be. A Fischer-féle zsák impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmának és vízszelvelőinek szállítója.

Pontos, szolid kiszolgálás. Tessedék ajánlatot kérn!

2260

Gazdátársaink sz. figyelmébe ajánljuk, hogy

rézgálicot,

rézkénport,

permetezőket.

kénporfuvókat,

cséplési szenet,

zsákokat,

ponyvákat,

olajokat

2336 II

továbbá

m ü t r á g y á t

:: állandóan raktáron tartunk s legjutányosabban szállitunk. ::

Tessedék ajánlatot kérn!

Székely Gazdák Szövetkeze Marosvásárhely.

Gazdák Biztosító Szövetkeze

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. sz.

Alakult 1900.

Alakult 1900.

Biztosítási alap

Alapítványok a kormány hozzájárulásával . . . 1,981,360.— K.

Tartalékok 2,401,687.53 „

Összesen: 4,383,047.53 K

1901. évi fölösleg 90,349.— „

1902 59,782.26 „

1903 109,931.78 „

1904.	„	„	72,488.28 K
1905.	„	„	81,730.60 „
1906.	„	„	39,248.65 „
1907.	„	„	41,877.32 „
1908.	„	„	81,088.76 „
1909.	„	„	106,589.64 „
1910.	„	„	120,164.38 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintön az ember életére különféle módozatok szorint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

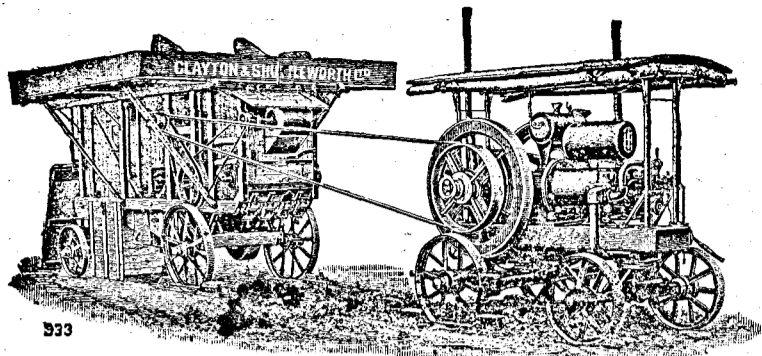
Az 1902. évi üzlet feleslege közzgyűlési határozattal tartá-

lékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosítástukat 5% engedményben részesültek. Az 1907. 1908. 1909. valamint 1910. évi üzletfeleslegből pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy 1910. év végén a tartalékok 2,401,687,53 koronára rugnak.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

2008

Az igazgatóság.

Kolozsvárt nagy raktár.

Mérnök látogatás
díjtalan!

Clayton & Shuttleworth Ltd.

mezőgazdasági gépgyár képviselete.

Nyersolajmotorok,

Szivógázmotorok,

Benzinmotorok

és

Kenő olajok.

Erdeleyi Gazdasági és Kereskedelmi Vállalat
Ferenc József-ut 31 Szám.
 Dr. Osztián Olivér és Társai
 Sürögnyom: Coloniale Kolozsvár.

Telefon interurban: 934. SZ.

**Műszaki
cikkek.**

2485

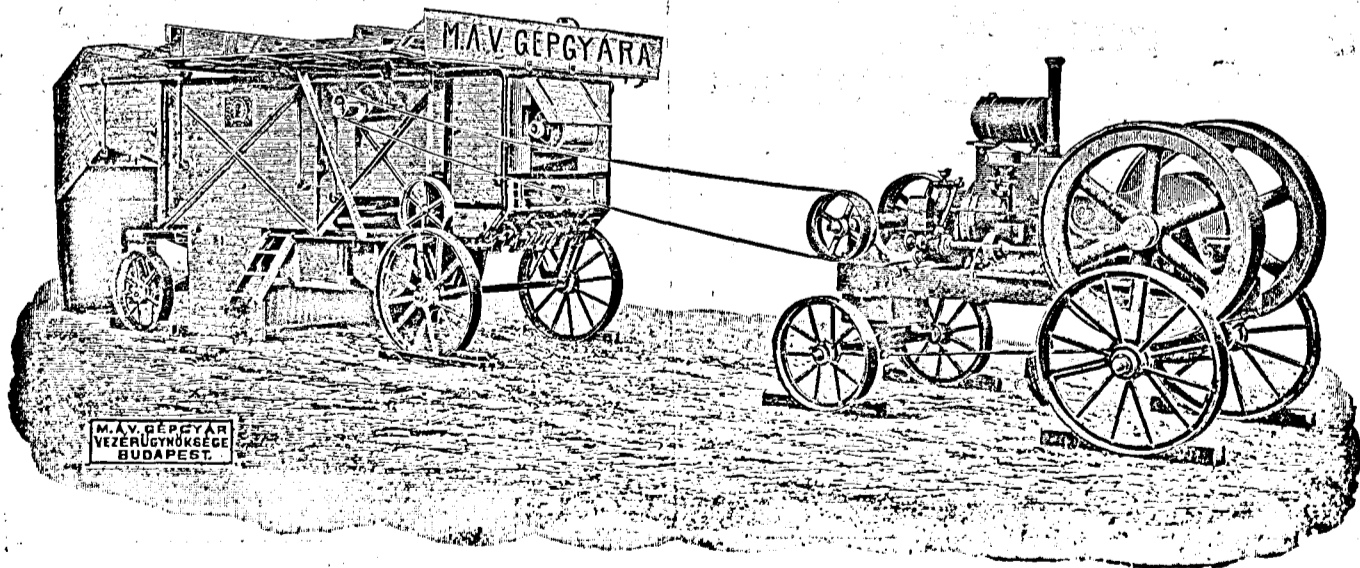
Kérjen ajánlatot!

Legújabb szerkezetű

BENZIN CSÉPLŐ-KÉSZLETEK

túlszárnyalnak minden más gyártmányt.

2021

Nagy munkaképesség!

Gazdaságos üzem.

Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, BUDAPEST.

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/4 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ::

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A drágaság orvosszerei.	429
Gazdagylés Szatmáron.	429
A mesterséges trágyafélék elszórása. J.	430
Állami népségítő gazdasági akciók Magyarországon. Cséser Lajos dr.	430
Irodalmi szemle.	431
Kormányintézkedések	432
Vegyes közlemények.	432
Hirdetések.	

A drágaság orvosszerei.

A földmivelésügyi miniszternek a terméseredményét ismertető legutóbbi jelentése nem sok vigasztalót hozott az ország népének. Amíg a kalászosokból meglehetősen volt a termésünk, addig a burgonyából 9 millió métermázsával, a kukoricából pedig 14 millió métermázsával fog kevesebb teremni az idén, mint a tavalyi termett. A többi termékek is, talán az egyetlen szőlőt kivéve, melyből közepes termést várnak, kivétel nélkül gyengén állanak. Takarmány is kevesebb lesz, végeredményben tehát, jó gabonatermés dacára ha nem is inségnek, de mindenesetre siralmas telnék nézünk elébe és a drágaság, ez az untalan nyakunkon ülő rém, az idén talán még a tavalyinál is jobban fog fojtogatni.

A letarlott mezők tehát nem valami vigasztaló kilátást nyújtanak. A takarmánynövények hiánya veszedelem a gazdákra nézve, mert hiszen ha piacra nem is dobja az állatokat, azok a siralmas koszon lefogynak, s végeredményben a hus mégis csak elvész a fogyasztóra nézve. A takarmányhiány ideig-óráig csökkenti a hus árakat, de amint a gyakorlat mutatja, az olcsóbbodás után annál nagyobb erővel lép fel a drágaság.

Az a kérdés már most, vajjon vannak-e eszközök, amikkel a már is fenyegető veszedelem nagyságát csökkenteni lehetne? Igenis vannak. Védekezhetik a bajok ellen maga a gazda is, de még inkább maga a fogyasztó. A gazdára nézve talán már késő a védekezés, mert hiszen most már hasztalan hívjuk fel a gazdanép figyelmét a kiaknázatlan hegyi, avasi legelőkre, ezekre régebben kellett volna

gondolni. A gazdákra nézve más orvosszer nincsen, mint amit Németország és Ausztria már is használatba vett. Ebben a két országban a takarmánybeszerzés megkönnyítésére leszállították a takarmányszállítási tarifákat. Ilyen tarifamérséklés volt már Magyarországon is. Az idén szinte elvártuk volna, hogy amikor a kormány hirül adja a kedvezőtlen takarmány termésre vonatkozó hirt, a hiradást nyomon fogja követni a tarifák mérséklésére vonatkozó intézkedés. Ugy látszik azonban, hogy ez késni fog egészen addig, míg csak a gazdaközönség egyhangú követelése nem fogja a kormányt cselekvésre ösztönözni.

Lássuk azonban, mivel lehetne segíteni az előreláthatólag fokozódó drágaságon a fogyasztóknak? Az első és kétségtelenül a legjobb orvosszer, ha a fogyasztó közönség iparkodik minél közvetlenebb kapcsolatot létrehozni a termelőkkel. Szervezkedniök kell a fogyasztóknak, s meg kell teremteniök minden városban, minden faluban azokat a szervezeteket, amelyek az közlelmezést olcsóbbá teszik, a fogyasztási cikkek beszerzését megkönnyítik. Itt kizárólag a fogyasztási szövetkezetekre gondolunk, amelyek már is nagy számban vannak az országban, de amelyek szaporodása mégsem felel meg a fogyasztó közönség igényeinek. A fogyasztási szövetkezeteknek ma is még sok az ellensége. Amde az ellenségeskedésnek kizárólagos oka az önzés. A mértéktelenül felszaporodott közvetítők hada félti a kenyerét a szövetkezetektől, a létjogosultság nélküli kereskedelem, amely a mostoha termési viszonyokon kívül legeslegfőbb oka volt és lesz mindég a drágaságnak.

A drágaság ellensúlyozására olyan terrorisztikus intézkedések, mint amilyenekről a nyugati államok egy némely városából hallunk, ahol is a háziasszonyok erőszakkal, ököl-lel akarják az élelmiszerek árát leszorítani, már csak azért sem célravezető, mert az akció előbb-utóbb megteremti a reakciót. Hiába esküszik össze egy-egy falu, vagy város valamennyi gazdasszonya, hogy nem ad több pénzt a csirkéért vagy vajért, az éhes gyomor előbb-utóbb kapitulációra készíti őket. Az egyedüli módja a drágaság csökkentésének a termelési költségek apasztása, vagy pedig a közvetítői haszon megszüntetése. Amott a ter-

melőkre vár a feladat. A szövetkezés ezen a téren is csodás eredményeket szül. A fogyasztók szövetkezése viszont előbb-utóbb kiküszöböli a felesleges közvetítőket és a közvetítői hasznot felosztja a fogyasztó és termelő között.

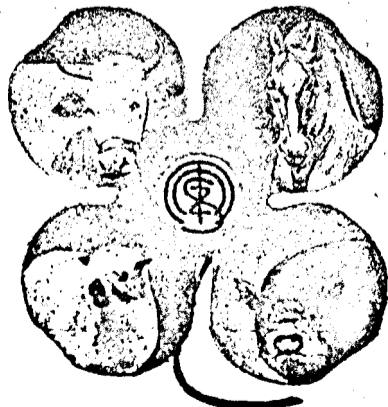
Gazdagylés Szatmáron.

A Szatmármegyei Gazdasági Egylet jubiláris ünnepe alkalmából a Magyar Gazdaszövetség szeptember hó 28-ára Szatmárnémetibe országos gazdagylést hívott egybe. A szatmári gazdagylés a folyó év egyik legérdekesebb és legjelentősebb gazdaságpolitikai eseménye lesz, különösen azok miatt a kérdések miatt, amelyek ez alkalommal napirendre kerülnek. Már az eddig megállapított hivatalos program is sokat ígér. Azonban kilátásunk van rá, hogy e gyűlésen programon kívül is több oly fontos dolog kerül szőnyegre, amely gazdaságpolitikai életünkre felvillanyozó hatással lesz.

Van ugyanis a magyarnak egy barátság-talan szomszédja, akivel szerződéses viszonyban van, de aki az írott szerződés dacára olyan követelésekkel áll elő, minek teljesítése végzetes volna a magyar mezőgazdaságra nézve. Ez a barátság-talan szomszéd Ausztria, akinek a magyar mezőgazdaságot károsító követeléseai állandóan forrongásban tartják a magyar gazdaközönséget. Ma már eljutottunk odáig, hogy legalább a törvényhozás és a kormány méltányolja annyira, amennyire a gazdatársadalmi törekvéseket és ime mikor, már egy nehézségen keresztül gázoltunk, akkor újabb nehézség támad boldogulásunk előtt azokban a meg nem indokolható kívánságokban, amelyekben Ausztriából van részünk.

A szatmári gazdagylés tehát nem valami békés hangulatban fog összeülni. Forrongás mutatkozik az egész vonalon, nemcsak a belső viszonyok készítenek erős védelmi harcra a magyar gazdákat, hanem külső események is. Óriási terheket kénytelen viselni a magyar gazda, s ennek ellenében igen nagy mértékben nélkülözi a boldogulás minden feltételét.

Sokak előtt feltűnhetett már az, hogy az utóbbi időben a gazdagylések mennyire népesek. Pedig hát a terményárak elég nagy

Szives tudomásul! Angliában időző osztályvezetőnk értesítése szerint szeptember hó elején **árverésre** kerül Budapesten kb. **300 drb. nagy testű, kiválóan jól tejelő, kizárólag fiatal, hasas, Dairy-Cows** tehén és pedig: **Red-Dairy, Road-Dairy és Derby-Dairy.** A katalógusnak idejében való megküldése végett az érdeklődők mielőbbi igénybejelentését kérjük.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31.

mértékben emelkedtek, a felületesen gondolkozó ember azt hihetné, hogy a magyar gazdaközönség boldogulásának szilárd alapköveit már lerakták. Ezek dacára azt látjuk, ahova nézünk, hogy mindenütt elégedetlenség van, s a magyar mezőgazdaságot sem mondhatjuk virulóknak, s a magyar gazda helyzetét sem rózsásnak. A gazdagyülések népes voltát eléggé megmagyarázza ez a körülmény, de magyarázatul szolgálhat annak is, miért erősödik állandóan a gazdák összetartása, miért alakult ki egységesebbé nap-nap után a gazdaközvélemény.

Szatmárnémetiben is népies gazdagyülésre számíthatunk. A mezőgazdasági vámvédelemben szerzett előnyöket mindenképpen meg kell védelmeznünk, amit azonban csak úgy érhetünk el, hogy ha az egész ország gazdaközönsége kéréssel telt egyhangúsággal tiltakozik minden oly törekvés ellen, mely a hamis szociálpolitika mezébe öltöztetve csökkenteni akarja a mezőgazdasági termelés értékét. Ez az ország érdekében szükséges egyhangu állásfoglalás, bizonyára maga is sokakat vonz el Szatmárra, ahol a vármegyei gazdasági egyesület jubiláris ünnepe és a nagyszabású mezőgazdasági és ipari kiállítása fog a rendnél díszesebb keretet kölcsönözni a Magyar Gazdaszövetség nagygyülésének.

Szóba kerül ezenkívül a szatmári gyűlésen a város és falu egymáshoz való viszonya s az erről szóló előadás is bizonyára egyhangu tiltakozás lesz az ellen, hogy a falvak mezőgazdasági foglalkozást üző népességét ne engedjük kiszolgáltatni a kapzsi városi politikának. Szóba fog kerülni a parlament viszonya a magyar mezőgazdasághoz és a gazdagyülés bizonyára kellő mértékben eltalálja azt a hangot, amellyel kifejezésre akarja juttatni, hogy a nemzet törvényhozóinak mennyire kötelességük a magyar mezőgazdaság érdekeivel való törődés. Szó lesz a szatmári gyűlésen a bérlő szövetkezetekről is, a demokratikus birtokpolitika e kétségtelenül nagy jövőre hivatott eszközeiről, amelyek földhöz juttatják a földéhes népet anélkül, hogy a tulajdonjog szentségét megsértenék.

Mindenképpen érdeklődésre tarthat tehát számot a Szatmármegyei Gazdasági Egylet és a Magyar Gazdaszövetség meghívója, amely szeptember 28-ra Szatmárnémetibe szólítja mindazokat, akik érdeklődnek a magyar mezőgazdaság minden jelentős ügye iránt. Reméljük is, hogy a meghívónak meg lesz a kívánt hatása. A szatmári gazdagyülés semmi tekintetben nem fog elmaradni az idej országos gazdaságkongresszustól és a kecskeméti gazdanagygyűléstől, amelyeken közvetlenül tapasztalhatták a magyar gazdák, hogy az egységes gazdaközvéleményt mennyire respektálja nem csak a kormány, de az országnak minden lakója is. Minél számosabban vegyünk részt tehát a nagygyűlésen.

A mesterséges trágyafélék elszórása.

(F.) A mesterséges trágyafélék használata az utóbbi időkben hazánkban egyre jobban terjed dacára annak, mégis sok esetben hallhatjuk a panaszt a mesterséges trágyák ellen, hogy azok így meg úgy nem érnek semmit, azoknak a használata nem fizeti ki magát, az nem jövedelmező. A mesterséges trágyafélék alkalmazásával eredményeket csak azok tudnak elérni, akik a mesterséges trágyák érvényesülésének feltételeit is biztosítják, akik azokat helyesen alkalmazzák.

A helyes alkalmazásnak megvannak a maga általános feltételei, de azt lehet mondani, hogy az egyes esetekben ezek mellett megvannak a különleges feltételek is, melyeket figyelmen kívül hagyni sohasem szabad, ha jövedelmező eredményeket akarunk felmutatni.

A mesterséges trágyák sikeres alkalmazásának egyik alapfeltétele az, hogy azokat megfelelő módon szorjuk ki. Igen sok esetben a kiszorásra különösen pedig a kiszórás módjára nem fordítanak megfelelő gondot.

A kiszórásnál kivétel nélkül minden esetben arra kell törekedni, hogy az teljesen egyenletes legyen, mert csak az egyenletes kiszórás eredménye lehet, a trágyázott növények egyöntetű fejlődése, ami pedig nagyon fontos dolog. A mesterséges trágyák eloszlásának kérdését helyesen csak úgy oldhatjuk meg, ha azokat mindenkor egyenletesen szorjuk ki, ha azt nem tesszük azt fogjuk tapasztalni, hogy a növények táplálkozása a tápanyag egyenletlen elosztása következtében nem lesz kiegyenlített, a tábla egyik részén a növények állása erősebb, a másik helyen gyengébb lesz. Ezen egyenetlenség igen sok esetben az utóhatás megfigyelésénél is szembetűnő lesz.

Sokan, különösen pedig azok, akik nem rendszeresen alkalmazzák a mesterséges trágyaféléket, vagy akik kezdők ezen a téren azok, figyelmen kívül hagyják a helyes alkalmazásnak eme alapfeltételét már pedig a növények termésére az elosztás módja nagy hatással van, mert a mesterséges trágyafélék elosztásának módja szerint a különböző növényekre az egyes trágyaféléknek a hatása nem egyforma. A mesterséges trágyafélék helyes elosztásánál pedig nem lesz elégséges csak arra tekintettel lenni, hogy a kiszórás legyen egyenletes a talaj felületen, hanem az elosztás a talajban is megfelelő legyen, az a mesterséges trágya az adott viszonyoknak megfelelő mélységű rétegbe is kerüljön. Legyen gondunk arra is, hogy az egyenletesen elszórt trágyaféleség, egyenletesen is legyen aláakarva.

Szóval a mesterséges trágyafélék elszórására fordítsunk nagy gondot és ügyeljünk arra, hogy az lehetőleg mindenkor a célnak megfelelően, tökéletesen, helyesen legyen végrehajtva. Hogy ezt megtehesük szükséges: 1. a

talajt a mesterséges trágyafélék egyenletes elosztásának keresztülvihetőségére megfelelően előkészíteni, 2. a mesterséges trágyaféléket megfelelő állapotban használni, 3. a helyes elhíntés módját alkalmazni, 4. az aláakarást gondosan végezni.

A talajt a mesterséges trágyafélék egyenletes elszórása céljából megfelelően kell előkészíteni, mert ha a talaj nincsen jól elkészítve, az eloszlása a mesterséges trágyaféléknek egyenetlen lesz. A talaj megmivelése, előkészítése s a mesterséges trágyafélék kiszórásának egyenletessége között összefüggés van. A helytelenül előkészített talajon az elszórt trágyaféleségek eloszlása sohasem lesz a kívánt módon eszközölhető. Természetesen a talaj előkészítése a kiszórás ideje, módja s az egyes trágyafélék természete szerint változni fog. Általános szabályul tekintjük, hogy a szántás, boronálás, grubberezés, extirpálás, hengerezés után a talaj felülete lehetőleg egyforma legyen. Az egyenetlen felületű, túlrögös, vak barázdákkal, műveletlen részekkel telített talajon a kiszórás és az azt követő aláakarás semmi esetre nem lesz oly ideális, mintha a talaj előkészítése az okszerű talajmivelés szabályainak szemelött tartásával történik. Erre különben már csak azért is kell ügyelni, mert hisz a mesterséges trágyafélék megfelelő érvényesülésének alapfeltételét képezi, a talajnak minden tekintetben az okszerű s helyes talajmivelés szabályai szerint való művelése, a talaj előkészítésekor, a vetés előtt, vetés után valamint a növények egész fejlődése közben is.

Akár kézzel, akár géppel szórjuk el a mesterséges trágyaféléket, vagy plane sorba vetjük, mindenkor csak azt fogjuk tapasztalni, hogy a munka annál szaporább, tökéletesebb lesz minél inkább alkalmas a talaj állapota az egyenletes kiszórásra.

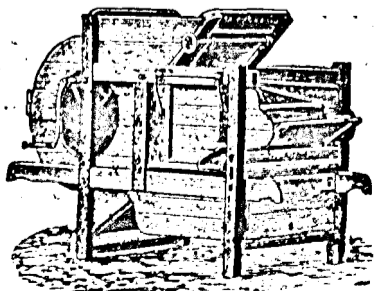
Állami népsegítő gazdasági akciók Magyarországon.

VII.

Érdekes adatok vannak még a földművelés részletezésénél, de kimért terem miatt csak érintem itt, hogy kedvezményes árú műtrágya, szőlőoltványok, gyümölcsoltványok, erdei csemeték is osztottak sok-sok ezer korona államsegély alkalmazásával, de ez mind megtérülő erőfeszítés, mert az ilyenformán magasabb kulturára emelt területek rövid időközön belül több jövedelmeket fognak eredményezni.

Az állattenyésztés terén is hatásos közreműködést fejtettek ki a kirendeltségek. A cél a hiányzó tenyészanyag beállítására, a meglévő anyag fejlesztése, javítása. Legelőszervezésekről, bérlletekről és feljavításokról már az imént volt szó, — ez a bázis!

A ruthén akció területén 1897 óta folyt az államsegélyes *szarvasmarhaimport* 222.926 kor. értékben s ezen állami összegből ma már csak 44.000 korona a hátralék.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!!

Európaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi ajándékainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérigynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

2006

nak megfelelően röviden tárgyalja az általános növénytermesztést, mégis felsorolja mindazon újításokat is melyekkel a legutóbbi ideig az általános növénytermelés terén találkoztunk.

Az egész munkán végig röviden, magyarul és világosan, amellet okszerűen tárgyal az érdekes szerző; könnyen megérthető módon és ami nagy erőssége a műnek, nagy gyakorlatiassággal ír le.

Melegen ajánljuk a könyvet gazdatársaink figyelmébe, mert előnyösen használhatjuk azt; de necsak maguk használják, hanem terjeszték a kisczudák, gazdakörök között is, mint hasznos tanulságos könyvet.

A könyv megrendelhető a szezőnél Kolozsvárt Gazdasági Akadémia; ára 2 korona 80 fillér.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK

A földművelésügyi miniszter a vakoknak. A vakokat gyámolító országos egyesület Budapesten, Miskolcon, Szegeden, Temesvárott, Szombathelyen és Ujpesten föntartott intézeteiben nagyobb számban vannak a földműves nép köréből kikerült szerencsétlen világtalanok, kiket az egyesület eredményes fáradozással kosárfonásra és más vakok által üzhető háziipari foglalkozásra tanít. A földművelésügyi miniszter méltányolva az egyesület nemes emberbaráti törekvéseit, céljainak elősegítésére ez évben háromezer koronát adományozott. Ennek ellenében kikötötte a miniszter, hogy az egész összeget szegénysorsu földműves szülők világtalan gyermekeinek kiképzésére fordítsák.

Pályázati hirdetmény. A gödöllői állami méhészeti gazdaságban a folyó évi október 15.-én megkezdődő két éves méhészmunkás tanfolyamra pályázat hirdettetik. Felvételnél oly egyének, kik 16 ik életévüket betöltötték, de 35-ik életévüket még tul nem haladták. A felvételt kérő és egy koronás bélyeggel ellátott folyamodványokat a m. kir. földművelésügyi miniszterhez (Budapest. V. Országház-tér 11. szám) folyó évi szeptember hó végéig, a következő okmányokkal felszerelve kell benyújtani: 1. Keresztlevél (születési bizonyítvány) 2. az elemi népiskola négy osztályának elvégzéséről szóló bizonyítvány, 3. hiteles bizonyítvány arról, hogy folyamodó valamely mező-, kert-, szőlő-, vagy erdőgazdaságban, mint segédmunkás, vagy mint egyéb alkalmazott legalább egy évet gyakorlatilag töltött és használhatóságának s megbízhatóságának tanujelét adta: a földműves, vagy kertmunkás-iskolát végzettek előnyben részesülnek, 4. azoknak kik szülői gondozás alatt állanak, az említett községi bizonyítványon kívül még szüleik, esetleg gyámjuk oly beleegyező nyilatkozatát is kell mellékelniök, mely az illetőnek a tanfolyamra való belépését megengedi, 5. csatolandó továbbá az ép, egészséges és munkára edzett testalkatot igazoló orvosi bizonyítvány, a himlőoltási bizonyítvánnyal együtt, 6. a hadköteles sorban levők részéről szükséges annak feltüntetése, hogy a katonai szolgálat teljesítésének ideje a gazdaságban töltendő két év tartamával nem esik össze. A tanfolyamra felveendő egyének a gazdaságban szabadlakást és államköltségen teljes ellátást kapnak, betegség esetén ingyen orvosi segélyben és gyógyszerben is részesülnek. A szükséges könyveket, írószereket, a gyakorlati

munkához megkivántató felszereléseket, szerzőszámokat és eszközöket használatra szintén a gazdaságban kapják. Azon esetben ha a felvett tanuló évközben saját akaratából távoznék a gazdaságból, az élvezett ellátás díjat a szülő vagy gyám megtéríteni tartozik. Minden növendék 60 korona ruha pénzben is részesül, oly módon, hogy a szükséges ruházatról ezen összeg erejéig a gazdaság vezetője gondoskodik. M. kir. földművelésügyi miniszter.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Felhívás a szatmári gazdaszövetségi nagygyűlésen való részvételre.

A Szatmármegyei Gazdasági Egylet f. hó 21. és október 2. napjai között ünnepli meg fennállásának félszázados jubileumát, mely jubiláris ünnepekkel kapcsolatosan a Magyar Gazdaszövetség országos nagygyűlést rendez Szatmárnémetiben Ezen ünnepségre és nagygyűlésre egyesületünk is meghívott. Felszo- litjuk tehát tisztelt tagjainkat, hogy amennyi- ben ezen nagygyűlésen résztvenni szándékoznak ezen szándékukat sziveskedjenek bejelenteni egyesületünk titkári hivatalánál (Kolozsvárt, Attila-u. 10.) folyó hó 14.-ig, mivel azon esetre, ha tiznél több jelentkezés történe, együttesen vehetnének részt a nagygyűlésen. Ezen esetre a titkári hivatal a következő utiprogrammot állította össze.

Szeptember 27.-én, (szerdán) indulás Kolozsvárról az esti gyorsvonattal 10 óra 31 perckor. Érkezés Püspökladányba éjjel 3 óra 37 perckor, átszállás Debrecen felé, a személyvonatra 4 óra 45 perckor.

Szeptember 28.-án (csütörtökön) érkezés Szatmárnémetibe reggel 8 óra 28 perckor. Reggelizés.

D. e. 10 órakor felvonulás a nagygyűlésre, melynek programja a következő:

- 1. Elnöki megnyitó.
- 2. Város és falu, Előadó: gr. Majláth József.
- 3. A gazdák érdekei és a parlament. Előadó: Mezössy Béla dr.
- 4. Földbérlet szövetezettek. Előadó: Meskó Pál.
- 5. Közlegetők kérdéséről. Előadó: dr. Jékay László.

Nagygyűlés után 1 órakor társas ebéd a kiállítási vendéglőben.

D. u. a kiállítás megtekintése.

Indulás Szatmárnémetiből este 7 óra 36 perckor Nagybányára. Nagybányára érkezés 10 óra 2 perckor. Meghálás.

Szeptember 29.-én, (pénteken) reggel 6 órakor a nagybányai arany, ezüst bányák és gyümölcs telepek megtekintése.

Indulás Nagybányáról 9 óra 50 perckor Kolozsvár felé.

Érkezés Kolozsvárra d. u. 5 óra 44 perckor.

Kérjük tehát tisztelt tagjainkat, hogy amennyiben a gyűlésen részt ohajtanának venni

ezen szándékukat bejelenteni és az együttes részvételt tehetővé tenni sziveskedjenek. A szállodai és II.osztályu vasuti költségek kb. 25 koronába kerülnek.

Részletesebb tájékoztatás szempontjából alább közöljük az ünnepség és az ezzel kapcsolatos kiállítás programját és tudnivalóit is

Ünnepségek programja: Szeptember 21.-én d. e. 10 órakor jubileumi diszközygylés.

Szeptember 23.-án d. e. 10 órakor a debreceni erdőfelügyelőséghez tartozó erdőtisztek és erdőbirtokosok gyűlése.

Szeptember 28.-án d. e. 10 órakor az Országos Magyar Gazdaszövetség nagygyűlése.

Szeptember 29.-én d. e. 10 órakor az Északkeleti Várm Szöv. Szövetségének gyűlése.

Október 1.-én d. e. 10 órakor Magyarországi Pénzüntezetek Országos Szövetségének kongresszusa.

Október 1.-én d. u. 2 órakor Szatmármegyei Lovaregylet löversenyei.

A kiállítás programja: Szept. 21.-én d. e. 11 órakor a kiállításünnepélyes megnyitása.

Szept. 21. és 22.-én kistenyésztők szarvasmarha és lókiállítás.

Szept. 23. és 24.-én kistenyésztők sertés és juh kiállítás.

Szept. 26-28. -án nagytenyésztők szarvasmarha kiállítás.

Szept. 27-29. -én nagytenyésztők ló kiállítás.

Szept. 28-30. -án nagytenyésztők sertés és juh kiállítás.

Szept. 27-29.-én országos baromfi és házi-nyul kiállítás vásárral egybekötve.

Október 2.-án d. e. 11 órakor a kiállítás ünnepélyes bezárása.

A fentiekon kívül a kiállítás egész tartalma alatt országos gépkiállítás, valamint vármegyei jellegű: bányatermékek kiállítás, mezőgazdasági gyári, kézi-, háziipari- és műkedvelői, vizszabályozási, gyümölcészeti, szőlészeti, borászati, erdőszeti vadászati kiállítás, mindennap reggel 9 órától d. u. 6 ig.

Belépti díjak: A megnyitás napján személyenként 2 kor. a többi napokon 1 kor. Ezen jegyek csak egyszeri belépésre jogosítanak.

Állandó jegyek, melyek a kiállítás egész tartamára érvényesek személyenként 6 K-ért válthatók.

A gazdaszövetségi nagygyűlés, valamint az Északkeleti Vármegyei Szövetezetek Szövetségének közgyűlése napján belépti díj 60 fillér.

Egyéb tudnivalók. Nagygyűlés után délután 1 órakor a kiállítási vendéglőben társas-ebéd. Egy teríték ára borral együtt 2 korona. A társas ebédre jelentkezni lehet szeptember 20.-ig a kiállítás igazgatóságánál. A kik nem jelentkeznek és nem lesz ebédigazolványuk, azok számára helyet nem biztosíthat a rendezőség. Ebédigazolványt a kiállítás igazgatóságánál kell kérni, de az ebéd ára Szatmárnémetiben fizetendő.

Kedvezményes vasuti jegy váltására jogosító igazolványokat ugy az államvasutakra, mint a déli és kassa oderbergi vasutakra minden jelentkezőnek készséggel küld a rendezőség, ha részvételi szándékát szeptember 15. ig bejelenti a kiállítás igazgatóságának Szatmárnémetiben s a bejelentéshez az igazolvány vasuti kiállítási illetéke fejében minden dírab igazolványért 20 fillért csatol bélyegekbén

Lapunk szerkesztését felelős szerkesztőnk, szabadságáról hazatérve, Juhász Árpád ig. választmányi tagtól jelen számunktól kezdődőleg ismét átvette.

Oberurseli Motorgyár Részvény-Társaság Oberursel

Iroda és raktar: Bécs, VI/1., Gumpendorferstrasse 72/E.

Legbiztosabb hajtóerő a

GNOM

magánjáró benzín- és nyersolajmotor.

5000-nél több motor üzembén. Könnyen kezelhető. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 2579

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Barabás* Endre kolozsvári állami tanítóképző intézeti tanárt, a dévai állami tanítóképző intézet igazgatójává nevezte ki. *Barabás* Endrét, lapunk munkatársát, olvasó közönségünk ismeri a Románia köz- és mezőgazdasági viszonyairól írott közleményei révén. Megérdemelt előléptetése alkalmával melegen üdvözljük őt.

— **Járási állatdíjazás Mezőörményesen.** Az E. G. E. kolozsmegyei osztálya folyó hó 3-án Mezőörményesen állatdíjazást rendezett. A járási kisgazdák felhajtottak 52 tehenet, 10 drb. 3 éves üszőt és 40 drb. 2 éves üszőt. Kiosztatott összesen 400 korona, mely összegből tehenek díjazására fordított a bizottság 240 koronát 11 tételben. Teheneikkel díjat nyertek: Kicsodán Vaszi 50 K, Morán Péter 40 K, Buksa Augustin 30 K, Lung Jozsub 30 K, Artugyán Aron 20 K, Morár Lőrinc 20 K, és még ötön 10—10 koronát. Három éves üszőkkel díjat nyertek: Demény József 40 K, Pohl János 30 K, Májér Tivadar 20 K. Két éves üszőkkel díjat nyertek: Kolbár Simon 30 K, Lakatos István 20 K, Moldován Aron és Muntyán László 10—10 koronát. A díjazáson a járásnak csaknem minden községe részt vett. *Straub* János főszolgabíró ezen alkalomból a járási községi bikákat berendelte Mezőörményesre, hol *Szász* István gazdasági felügyelő szemlét tartott fölöttük. Valamennyije Mezőhegyesről való, prima minőségű magyarfajta bika, melyek a rendszeres felülvizsgálat következtében igen jó kondícióban voltak.

— **Állatdíjazás Nagysármáson.** Az Erdélyi Gazdasági Egylet kolozsvármegyei szakosztálya által eredetileg augusztus hó 13. árá kitűzött, de közbejött akadályok miatt elhalasztott járási állatdíjazás Nagysármáson szeptember hó 17.-én lesz megtartva. A bíráló-bizottság elnöke gróf Bélyi Kálmán, helyettese Veszprémi Antal, tagok: Lázár Gábor, Bitay Ferenc, gr. Béli György, gr. Logothetty Alfréd, Gidófalvi Kálmán, Wachsmann Péter, Szász Ferenc, Szász Dezső, Ugron Ferenc, Gaál Dezső, Borbély Ferenc, Balla Lajos és Juhos Lajos.

— **Állatdíjazás Magyar-Bükkösön.** Az alsófehérmegyei gazdasági egyesület f. hó 3-án, a földművelésügyi miniszterium anyagi támogatásával Magyar-Bükkösön állatdíjazást tartott. A bíráló-bizottság elnöke *Szász* József földbírtokos volt, a gazdasági felügyelőség részéről *Putnoki* József s. felügyelő volt jelen. A felhajtás igen nagyarányú volt, kiosztatott összesen 1000 korona.

— **Állatdíjazás Görgényszentimrén.** A Maros-Tordavármegyei Gazdasági Egylet a földművelésügyi miniszterium támogatásával f. hó 13-án d. e. 10 órakor Görgényszentimrén állatdíjazást rendez. Díjazni csak erdélyi magyar és siemmenthali szarvasmarhát fognak. Bíráló-bizottsági elnök: Gr. Teleki Sámuel, alelnökök: Matskási István és Körösi György, tagok: Csery Ferenc, Schobel József, Illés András, Eltető Albert, Schmidt Ferenc, Grün Adolf, Lénart József, Kovács Rezső, Kelemen István, Pauzinger Károly és Deák Károly. A díjazáson kis- és középbirtokosok vehetnek részt.

— **Takarmányhiány és a spekuláció.** Az ország tulnyomó részéből a július és augusztus havi jelentések szárazságot jelentettek, melynek következtében a különböző takarmányfélék elszáradtak, állapotukban az utóbbi eszések már nem segíthettek. Erdélyben azonban ellenkezőleg a gyakori eszések következtében úgy mennyiségileg mint minőségileg elég jó takarmány termés volt úgy az anyaszénából, mint sarjuból. Előre figyelmeztetjük tehát Erdély gazdaközönségét, hogy mindezek dacára takarékosan bánjon nagyon a takarmánnyal, mert az idén vagyont fog érni a takarmány. Itt említjük meg, hogy egyes vármegyei gazdasági egyesületek már mozgalmat indítottak aziránt, hogy a kormány ne engedje a takarmányt külföldre szállítani az országból és hogy léptesse életbe az inséges tarifát a vonaton, a takarmányneműek szállítására. Mint mult számunkban is jeleztük egyesületünkhöz már is több helyről jött megkeresés takarmány iránt, ha tehát valaki nagyobb mennyiségű eladó széna felett rendelkezik, kérjük azt titkári hivatalunkba bejelenteni az ár megjelölésével.

— **„A világ gabonatermése”** című füzet eddig minden évben megjelent a földművelésügyi miniszterium kiadásában augusztus 31.-én, úgy, hogy az előző években ilyenkor már az eredmények publikálva voltak és a felettük való vita az évi vásárok idejére már le is zárult. Az idéntől kezdve ez a kis füzet többé nem fog megjelenni a miniszterium kiadásában, mert a Rómában megalakult „Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet” 1909. évi közgyűlésén elhatározta, hogy 1910-től, havonta közleményeket tesz közzé a világ várható termés eredményéről. Ha a miniszterium sejt költségére nem adja ezt többé ki, igen jó volna, ha ezen havi jelentéseket magyarul is fordítva megküldené az összes gazdasági egyesületeknek, hogy azok hivatalos lapjaikban a gazdaközönséget — mint eddig is — tájékoztatni tudják ne csak az ország, hanem az egész világ terméseredményeiről.

— **Lépések a borközraktárak megvalósítása felé.** A földművelésügyi m. kir. miniszter a szőlészeti és borászati felügyelőket pár napra berendelte Budafokra, hogy a borközraktárak egyöntetű szervezését és munkabeosztását megbeszélhessék, előkészítsék.

— **Borértékesítés.** A magyar és osztrák borkereskedők azzal a tervvel foglalkoznak, hogy karöltve, együttesen alakítanak egy borvásárló szövetkezetet. Ez a borvásárló szövetkezet behálózna megbizottaival az egész országot és mintegy monopolizálná a bor forgalomba hozatalát. Amellett az árak emelkedésének is korlátot szabna, miértis eza szövetkezés egyenesen a termelők érdekei ellen irányul. Ezen terv megvalósítását csakis a termelői alapon való szervezkedéssel és szövetkezéssel lehetne megakadályozni, e szövetkezés a borközraktárak felállításával egyidejűleg történhetne meg s legjobb volna ha azzal szerves kapcsolatban is működhetne.

— **A Szolnokdobokamegyei Gazdasági Egyesület** a vármegye gyümölcstermésének értékesítése érdekében egy gyümölcsprince berendezését határozta el. Mivel a berendezéshez szükséges összeg együtt van már, a gyümölcsraktár ez év őszén föltétlenül megkezdí működését.

— **Az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület** igazgatósága most megtartott ülésén a

kiosztásra kerülő két népkönyvtár közül az egyiket az egyesület brassói, a másikat a megyei osztályának adományozta. Pályázat hirdetését határozta el két 800 koronás ösztöndíjra, melyek közül az egyik egy állatorvostan-, a másik egy gazdaságtanhallgató részére adandó ki. Miután a Brassóban f. évi október hó 2. és 3-án tartandó országos állatkiállítás, amelylyel egyidejűleg az egyesület ezidei közgyűlése is tervezve volt, az ismét nagyobb mérvben fellépő száj- és körömfájás miatt a földművelésügyi miniszter által elhalasztatott, elhatározta, hogy a közgyűlést a »Raiffeisen-féle szövetkezeti szövetség«-gel együtt október hó 7., 8. és 9-én Szentágotán tartja meg. Tudomásul vette, hogy állami segéllyel veendő 162 koca és 13 kan tenyészsertés (berkshire faj) lett bejelentve. Hogy a kisgazdák nöcsaládtagjai a háztartás és vezetésében és a zöldségtérmentésben oktatassanak, egy gazdasági vándortanítónő alkalmazását határozta el. A gazdasági ismételőiskola számára kiadandó új olvasókönyvre nézve Lander lelkeszt kérte fel az igazgatóság, hogy a tanítók kerületi gyűléseiből beérkezett javaslatok alapján, valamely legközelebbi ülésig javaslatot készítsen elő. A legelők gazdaságos kihasználására és a szövetkezeti legelők berendezésére és tanulmányozására egy több tagból álló bizottságot küldött ki Németországba és Ausztriába.

— **A pénzüintézetek és a mezőgazdák.** A Szatmármegyei Gazdasági Egyesület félszázados jubileuma alkalmából a Magyarországi Pénzüintézetek Országos Szövetsége, pénzüintézeti gyűlést tart Szatmárott a mezőgazdaságot kiválóan érdeklő hitelkérdések megtárgyalására. A gyűlésen testületileg vesz részt a szövetség vezetősége és impozáns számban az ország minden részéből azok a pénzüintézetek, amelyek a mezőgazdasági hitel intézményes kielégítésével foglalkoznak, különösen azok, a melyeknek gabonaraktaik és tárházai vannak.

— **Az amerikai huströszt,** hogy milyen nagy hatalmát jelent az alábbi pár adatból élénken kiviláglik. Az északamerikai nagy huströsztöt hat husvágó és husiparos cég alkotja, melyek tavaly együttvéve 190 millió font sterling forgalmat értek el és öt millió font (120 millió korona) bavalított tiszta hasznót raktak zsebre. A trösztöt a csikágói Ormourék vezetik, akik egymaguk közel 48 millió koronányi tiszta hasznót mutattak ki tavaly. E hatalmas tröszt érdeke irányítja egész Amerika huskivitelét. Egyeduralmának biztosítása céljából a déli La Plata államok husiparát is jórészt hatalmába kerítette. Argentína hét nagy husvágója és hűtőháza közül a két legnagyobb már is birtokában van. Montevidéában most állít fel új telepet, a többivel pedig szerződéses viszonyban áll s legujabban a uruguayi kormánnyal folytat ugyanily célból tárgyalásokat. A tröszt azonban ezzel sem éri be. Törekvése az egész világ husforgalmának megkerítése, ami az ausztráliai huskiviteli cégekkel való megegyezés után biztosítva is van.

— **Saazi komlójelentés.** Az O. M. G. E. jelentése szerint a saazi piacon további emelkedő irányzatot vett a komlóüzlet és az árak 30—40 koronával emelkedtek. Naponta 300 bárra tehető a forgalom, mult hónap utolsó napján pedig ezen szám 600-ra emelkedett, ami tekintettel az idegi gyenge hozamra, rendkívül magasnak mondható. Vevőkül jelentkeztek úgy bel-, mint külföldi kereskedők. Komló-

Gazdák figyelmébe!

Szuperfoszfát műtrágyát

őszi és tavaszi szállításra legjutányosabban szállítunk:

SZÉKELY GAZDÁK SZÖVETKEZETE, MAROSVÁSÁRHELY.

árak: középminőség 430—440 korona, jó középminőség 440—460 korona, elsőrendű áru 460—475 korona, szemelt áru néhány koronával drágább, 50 kilójával számítva. Idegen áruból találja magyarázatát, hogy a termelési helyeken is oly árt fizetnek, hogy az idegen komló Saazra hozva majdnem annyiba kerül, mint maga a saazi komló. Saaz vidékén az utolsó napokban nagyon élénk vásárlás fejlődött ki és az idejének jóval több mint fele már vevőre talált. A termelők egyrésze az árak további emelkedése reményében tartózkodik az eladástól. *Nagyjában 50 kilóért 430—460 koronát fizettek*, egy tétel elsőrendű vidéki áru 470 koronát ért el. A hét végén a hangulat igen tartott volt.

— **Szövetkezeti mozgalom a délvidéken.** A Magyar Gazdaszövetség közreműködésével folyó hó 25.-én Lugoson tartandó gazdaggyűlés méretei napról-napra nagyobbabszabásuaknak ígérkeznek. Arad, Pest, Bácsbodrog, Torontál és Krassószörény vármegye községeiből csoportos bejelentések érkeznek a Krassószörény-vármegyei Gazdasági Egyesülethez (Lugoson) mely a kedvezményes utazási igazolványokat szétküldi. A nagyszabású gazdaggyűlés jelentőségét fokozza az a körülmény, hogy ez alkalommal adja ki a gazdaszövetség a jelszót a fogyasztási szövetkezetek szervezésére a délvidéken. Meskó Pál, a Magyar Gazdaszövetség titkára tart előadást „A gazdasági megerősödés útjai” címen, mely kiindulópontja lesz a vidék falusi fogyasztóinak szervezésére.

— **Hörcsögök pusztítják a vetést.** Nem nálunk ugyan, hanem Esztergom és Komárom vármegyékben, hol a közérővel védekeznek a káros állat ellen. Kimennek a földekre s vízzel kimossák a hörcsög-lyukakat. Naponkint sok száz hörcsögöt tesznek így tönkre, de mindez igen gyenge védekezés a rendkívül felszaporodott hörcsögök ellen. Nálunk sem fog ártani utána nézni ezen kártevőnek, nehogy majd csak akkor vegyük észre mikor már nagyon elszaporodott.

— **Drágul a szeszes ital.** A szeszes italok szakmájához tartozók kereskedők, valamint a likőr- és rumgyárosok aug. hó 31.-én a Magyar Kereskedelmi csarnok helyiségében értekezletet tartottak. Ez alkalommal elhatározták, hogy tekintettel a folytonosan emelkedő szesz- és cukorárakra, valamint a gyümöcs-pálinkának és gyümölcsszörpnek nagy árára, összes cikkeik és gyártmányaik árát szeptember 1.-től kezdve, ugyancsak szeptember 1.-én életbelépő szeszadóptékon kívül, átlag 10 százalékkal emelik.

— **Tenyészalkiállítás.** A jövő hónap folyamán tartandó budapesti tenyészalkiállítás iránt tartandó közérővel érdeklődés mutatkozik. Az eddigi bejelentések is már biztosítják a kiállítás sikerét, úgy, hogy a kiállítási hely szerény méreteire való tekintettel a rendelkezésre álló üvegedények ugyancsak megtelnek, ha a bejelentett anyagot mind kiállításra bocsátják. Megemlítjük, hogy a katalógus az egyes tógazdaságokat kimerítően fogja ismertetni, a kiállítóktól beszerített adatok alapján, úgy hogy a katalógus mai termelésünk hű képét fogja nyújtani. Esetleges felvilágosítással Répássy Miklós műszaki tanácsos Budapest, V., Ügynök-utca 19. sz. a. szolgál.

— **Nemzetközi középosztálykongresszus Münchenben.** A középosztály érdekeinek megvédésére alakult nemzetközi szövetség az idén szeptember 28—30. napjain Münchenben tartja meg harmadik nemzetközi kongresszusát. A napi rendben szerepelnek az összes időszerű és középosztályt érdeklő kérdések.

— **A kolozsvári gazdasági akadémiába az 1911—12-iki tanévre a beiratások október 1—8-ig tartanak.** Október 8.-án tul egészen 15.-ig csakis a tanári testülethez címzett írásbeli kérvény alapján történelmi felvétel, azontul november 1.-ig a földmivvelésügyi miniszter engedélyezi a felvételt. A beiratás személyesen történik, akadály

esetén azonban, az okmányok és díjak beküldése mellett a határidőn belül írásban is lehet jelentkezni. A konviktusi elhelyezésre szeptember hónap folyamán írásban lehet az igazgató-ságnál jelentkezni. A beiratások fizetendő díjak: Beiratási díj 10 kor. Tandíj I. félévre 40 kor: Biztosítási díj 20 kor. Segélyegyleti díj 8 kor. Olvasókori díj 8 kor. Vegmühelyi díj (I. éves sek) 10 korona. Továbbá lecke-könyv, felvétel. igazolvány és bélyegdíj 1 kor. 20 fillér. Rendkívüli hallgatók tantárgyanként 8—8 korona látogatási díjat fizetnek. A konviktusi ellátás díja 44 korona, ezenkívül félévénként 25 korona (ösztöndíjasoknak 20 korona) butorhasználati díj.

— **A külső oseléd gyermekének kórházi ápolása.** Felmerült esetből kifolyólag ítéletben mondotta ki a közigazgatási bíróság, hogy a gazda a külső oselédje gyermekének kórházi ápolása után felmerült költségek viselésére nem köteles. (7018/1910. K. sz.)

— **Értesítés.** Mindazon ménteleptulajdonosok, kik eladó ménlovaikat megvétel végett az állami lótenyésztézetek részére felajánlották, ezennel értesítetnek, miszerint a bejelentett teljeskoru ménnek bizottsági meg szemlélése és esetleg megvásárlása Erdélyben a következő helyeken és napokon fog eszközöltetni: Csikszeredán folyó évi szeptember 19.-én, Désen folyó évi szeptember 22.-én. A megvásárolt ménlovak a helyszínén fognak azonnal átvétetni, vételáruk pedig az eladó által megnevezendő m. kir. adóhivatalnál fog folyóvá tétetni.

— **Budapesti gyapjuárverések.** A budapesti gyapjuárverések ez idejéig második sorozata f. hó 27.-én fog megindulni. Körülbelül 8000 zsák kerül eladásra.

— **Az állati betegségek országos összegezése, szept. 3.-ról.**

A betegség neve	Összesen		A mult heti állapothoz képest			
	köztség	udvar	köztség	udvar	kevesebb	udvar
Lépfene	297	317	—	—	45	56
Veszétség	254	259	—	—	5	6
Takonykór	51	53	—	—	—	3
Ragadós száj- és körömfájás	2754	19524	—	—	316	1426
Juhhimlő	61	118	8	34	—	—
Ivarszervi hólyagos kiütés	20	53	—	—	2	3
Rühkór	119	219	2	—	—	42
Bivalyvész	12	12	1	1	—	—
Sertésorbánc	340	864	—	—	19	27
Sertésvész	1045	3867	—	63	16	—

— **Értesítés.** A cs. és kir. 12. hadtest hadbiztosságánál Nagyszében valamint a brassói, gyulafehérvári és kolozsvári katonai élelmező (fiók) raktároknál, 1911. szeptember hó 11., 14.; és 15.-én megtartandó a széna, szalma és tüzelő anyagok biztosítására vonatkozó tárgyalásokra a pályázók figyelme felhívatik. Az erre vonatkozó értesítést lásd a hirdetésj rovatunkban.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

Botfalusi cukorgyártól szerzett, későn is vethető, bőtermő
petkusirozs
vetőmag utáni termésből eladó, míg a készlet tart, mm.-ként 24 korona, zsákkal együtt. — Megrendelhető: László Lászlónál Nagyiklód, vagy Hitelbank Áruraktáránál Kolozsvárt. 2620

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE
(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)
FÖLDBIRTOKRA
és a nagyobb városokban fekvő
HÁZAKRA
15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel
LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.
A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményt.
A KÉPVISELŐSÉG elfogad
TAKARÉK-BETÉTEKET
és előnyösen kamatoztat.
Telefonszám 27.
2001

PEP
PORCELLÁN-EMAIL-FESTÉK
mázoláshoz teljesen készen vakolatra fára és vasra
Törv. védve 10041 sz. a.

LOTZ EDE ÉS TÁRSA
FESTÉKGYÁRAK BUDAPEST, VII.
Telfonszám 64.93. ÖRNAGY-UTCA 4.

2585 l.

Gazdatiszti állást keres, 40 éves, ref. valásu 19 évi gyakorlattal kitünő bizonyítványokkal, *gazdatiszti vizsgát jó sikerrel tett gazdatiszti.* Ki a gazdaság minden ágában, cukorra, termelésben, repce, termelésben, valamint az állattenyésztés és hizlalásban teljesen jártas. — Jelenleg egy 1800 holdas gazdaságban, hol 160 hold cukorrépa termelés van évenként, felmondatlan állásban működik. Mefeledő állást elfogadna folyó évi November 1.-től, avagy 1912. évi Április hó 1.-től, kisk is. — Esetleg egy kisebb birtokot fixad-minisztrációra is elvállal.

2624

Cím a kiadóhivatalban.

Uradalmi számadások
átvizsgálását elvállalja e téren nagy gyakorlattal bíró
szakember.
Cím a kiadóhivatalban.

Értesítés.

A nagyszebeni cs. és kir. 12. hadtest hadbiztossága kereskedelmi szokvány szerint vásárol általános versenyzés után:

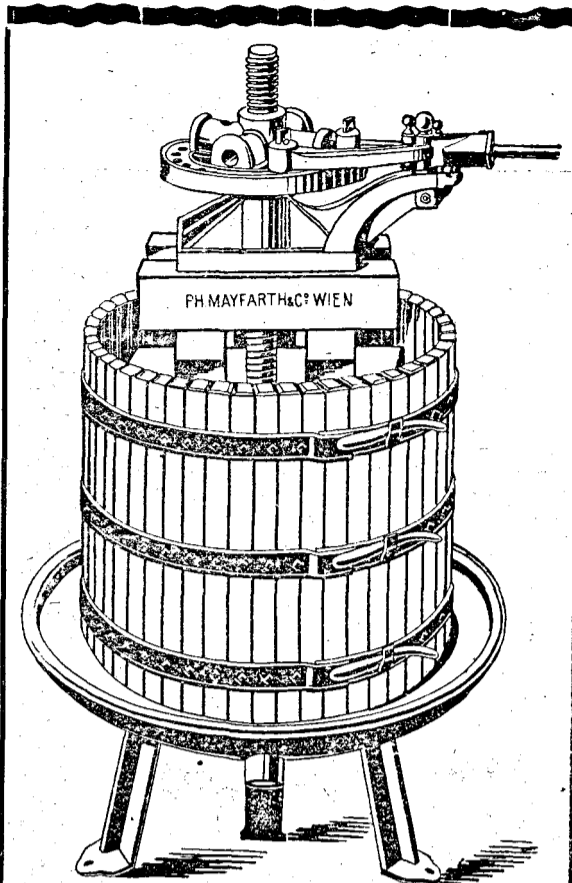
A kat. élelmező-raktár szükséglete	Cikkek	Métermáza	és pedig leadás és átvétel a katonai élelmező raktártól a következő hónapokban									
			szeptember	október	november	december	január	február	március	április	május	
			1911					1912				
Nagyszeben	Széna, sajtolva	7200	1200	400	400	600	800	800	1000	1000	1000	
	Alomszalma, sajtolva	4900	800	400	400	400	500	600	600	600	600	
	Ágyszalma, lazán	300	—	—	—	—	—	—	100	100	100	
Gyulafehérvár	Széna, sajtolva	785	—	85	300	400	—	—	—	—	—	
	Alomszalma, sajtolva	350	—	—	150	200	—	—	—	—	—	
	Ágyszalma, sajtolva	850	—	300	300	250	—	—	—	—	—	

A közelebbi feltételek ezen vételekre nézve az 1911. évi augusztus 1-én kelt szokványfüzetből kivethetők, mely a katonai élelmezőraktáraknál Nagyszebenben, Gyulafehérvárt, Kolozsvárt és Brassóban betekinthező és ingyen megszerezhető.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott eladási ajánlatok szénára nézve 1911 szeptember 18-ik, szalmára nézve 1911 szeptember 22-ik napján legkésőbb délelőtti 10 óráig a cs. és kir. 12 hadtest hadbiztosságnál lepecsételve benyújtandók.

Cs. és kir. 12. hadtest hadbiztossága.

2680

Legmodernebbül berendezett gyári intézetünk
40 év óta áll a legelső helyen
az összes présgyárak között és
a legjobb hírnévnek örvend.

Kérjen különleges képes árjegyzéket (309. sz.) a bor- és gyümölcspresekéről, teljes szüretelési berendezésekről, u. m. viznyomáshúzó, gyümölcs- és szőlőmalmok, szőlőzúzók és bogozók stb.

Több mint 680 öremmel és első díjjal kitüntetve.

PH. MAYFARTH & CO.

Wien, II. Taborstrasse 71.

1500 munkás és tisztviselő.

Képviselek kerestének.

2619

Szivattyuk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
Wien, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

ERDÉLYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32

Kisbirtokosok jelzálogosztálya kölcsönöket nyújt kisbirtokosoknak betétlázás mellett a mindenkori pénzvisszonyokhoz mért legelőnyösebb kamatozás mellett.

Már meglevő magas kamatlábu kölcsönöket olcsóbb kamatlábu kölcsönre konvertál.

Jelzálogosztálya törlesztéses kölcsönöket nyújt nagyobb földbirtokokra 10-50 évig terjedő időtartamra a kamatot is magában foglaló előnyös annuitás mellett.

Megkeresésekre rövid idő alatt felvilágosítással szolgál

2017

Az igazgatóság.

Őszi trágyázás!

Óvakodjunk a hamisításoktól

Valódi Stern-Marko védjegyű.

Thomassalak a legjobb és legolcsóbb foszforsav műtrágya!

Csak akkor ilyen van és olcsó!

valódi, ha zsákban eredeti van rajta.

2617

Hamisítástól szigorúan óvakodjunk.

Minden zsák tartalomjellel van ellátva.

KALMÁR VILMOS a Thomasphosphatfabriken Berlin, vezérképviselője.
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 49. SZÁM.

Különösen a jelenlegi rendkívül olcsó árakra figyelmeztetjük a vásárlókat!

A legjobb sorsjegy a magyar jelzáloghitelbank KONVERZIONALIS SORSJEGY,

MERT e sorsjegyek mindegyikét kihúzzák,

MERT e sorsjegyek akkor is tovább játszanak, ha azokra már egy vagy több nyeremény esett,

MERT e sorsjegyek 70 éven át játszanak és kaucióként is letehető bárhol.

MERT az összes létező sorsjegyek közül a legjobb játéktérve ennek van és

MERT legnagyobb főnyereménye 2004

EGY MILLIÓ KORONA.

Húzások: minden év február 25-én, április 25-én, június 25-én,

augusztus 25-én, október 25-én és december 27-én.

Részletre:

egy darab 10 havi részletre havi 16— korona	
• • • • • 11 • • • • •	15— • • • • •
• • • • • 15 • • • • •	11— • • • • •
• • • • • 17 • • • • •	10— • • • • •
• • • • • 19 • • • • •	9— • • • • •
• • • • • 23 • • • • •	7.50 • • • • •
• • • • • 25 • • • • •	7— • • • • •
• • • • • 30 • • • • •	6— • • • • •

vagy letétre 30— K foglaltó lefizetése után legolcsóbb kamatra. A nyeremények azonnal a nevét illetik.

Kapható a

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rész.-Társ.-nál
Mátyás király-tér 7. szám alatt.

Uj és egyszer használt zsákok, ponyvák, kévekötel, amerikai manillazsineg kölcsön és eladás kartellen kívül.

2578

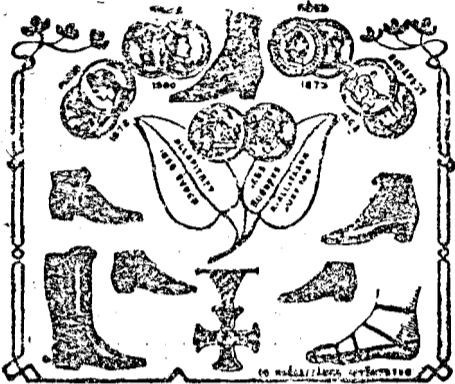
NAGEL ADOLF BUDAPEST, V., Arany János-u. 10. Táviratcim Nagela. :: Telefon 35—92.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elősmert saját műhelyében készült

FÉRFI ÉS NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

2019

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68.
Által a legolcsóbb árak mellett ajánlatos
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytemes szél-ékek, 2- és 3-vasú ékek és minden egyéb gazdasági gépek.

ELADÓ

özv. báró Bornemisza Andrásné szül. gróf Teleki Polixena ömél.

komlód-oroszfái gazdaságában:

1 darab ardeni keresztezésű ritkaság fekete mén, 4-dik éves, 164 cm. magas, hátán és hámba betanítva.

1 darab nori keresztezésű fakó deres, erős, 4 éves, 164 cm. magas, herélt ló, hátán és hámba betanítva.

Négy darab erdélyi gyergyóbékási faj, igen erős és jó kötésű, jó vérű győzős középnyag, 153—156 cm. magasság közötti 3½ éves setét pej **kanca**, nyers ménes csikó.

Egy darab nori keresztezésű piros kanca 2½ éves.

Egy darab ardeni keresztezésű szürke kanca 1½ éves.

Mindkettő erős fejlődésű.

Négy darab 3½ éves különböző színű herélt **ménese csikó** 158—160 cm. magas.

10 darab erdélyi magyar faj 2½ éves jól fejlett erős apaállat, legelőn nevelve.

Ugyanezen gazdaság keres egy gőzekét, 300 hold tarló szántásra.

Felvétetik egy szorgalmas, megbízható fiatalember, ki katonakötelezettségének eleget tett, a román nyelvet bírja, szerény igényű, józan életű és a munkák vezetésében kellőleg alkalmazható, némi gyakorlattal bír.

Tudakozódásokra mindenben bővebb felvilágosításokkal szolgál

ENGÉI ELEK tisztartó

Komlód.

2622

U. p. Nagynyulas.

Vasuti állomás: Mezőszentmihálytelke. (Kolozsmegye.)

Szöszös bükköny magot (*Vicia villosa*) veszek minden mennyiségben: mintázott ajánlatok:

Wladisawljewitsch Tima magnagykereskedése.

Belgrád

cimre küldendők.

Hires szerb konyhakerti magvak, Európa-szerte ismert szerb és bolgár konyhakertészek termékei legolcsóbban, direkt forrásból szerezhetők be:

Wladisawljewitsch Tima magnagykereskedése

2628

Belgrád.

Nagybani árjegyzéket, konyhakerti, gazdasági magvakról, virághagymákról és rózsákról 5 filléres levelező-lapon kérjen.

Orpington fajtyukok.

A kolozsvári állatkiállításon első díjjal díjazott

Orpington-törzstyukok eladók.

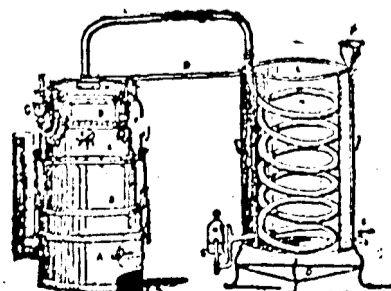
Erzsébet-út 13. szám.

Az ezredéves országos kiállításon nagy éremmel, I. Szegedi és II. Pozsonyi mezőgazdasági kiállításon 3 ezüst éremmel kitüntetve.

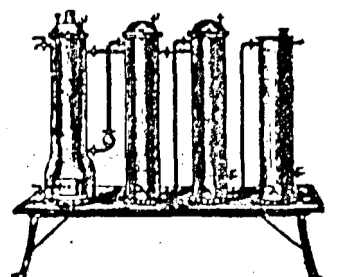
Legujabb gyümölcs-, törköly és borseprű-lepároló készülékek,

duplafőző kazánok **vizfürdővel**, **kozmasodás** lehetetlen, mert a cefre teljesen vízben lesz fölforraltva. Egyszerű keverővel ellátott és **tengelyen fordítható**, könnyen és gyorsan kiüríthető főzőkazánok, mindennemű pálinka és cognacfőző kazánokat szállít és **gyári berendezések** felszerelésére ajánlja magát

Gállik Lajos rézművesmester üzlete
BUDAPEST, VII., Kertész-utca 8. szám.

2598

Képes árjegyzéket bérmentve küld.

Ócska rezet főző árban becsérél.